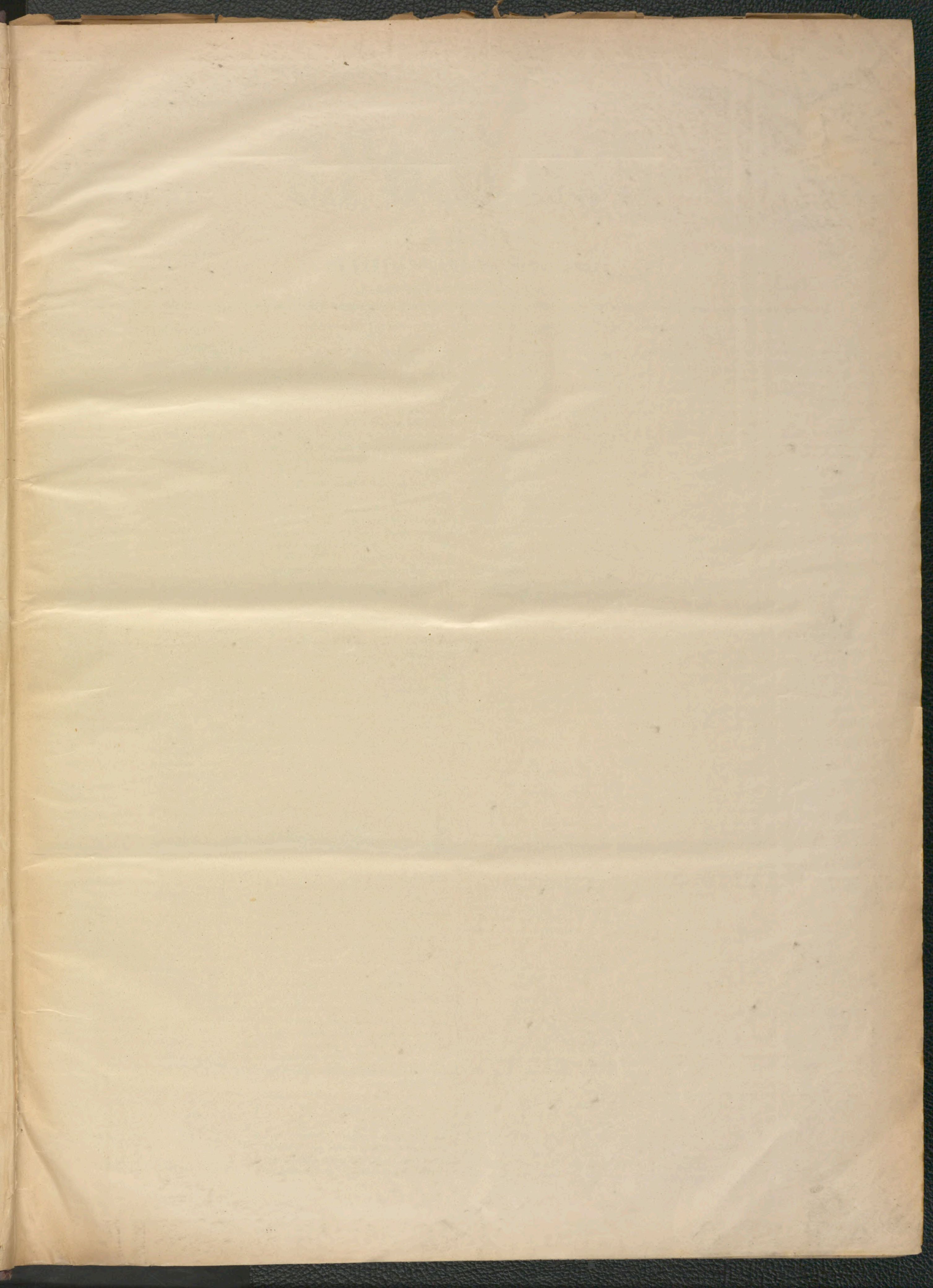

105

С III-2

ՏԵՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ

Ե. ԹՈՐՕՏՅԱՆ

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պետք է ուղղել առ Տեղիւնը ՍՏԵՆԱՅԻՆ ԿԱՐԳԻ ԳԱՇԻՐԷ (Եգիպտոս)

Adresse:

E. TOROSSIAN

Direct.- propr. du journal Arménien

ARCHEALOUYCE

LE CAIRE (EGYPTE)

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՉՈՐԵՔԱՐԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱԹ ՕՐԵՐԸ

ԲԱՍՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՉԱՐԱՐ Տարեկան որչ դասերիս... Վեցամեայ... OSUP ԵՐԿՐԵՔ Տարեկան Տարեկան... Վեցամեայ... 20

ԲԱՍՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՆՈՒԿ Եւ թղթատարի հոգեւոր հիմնադրութեան վրայ է:

հիմնադրութեան ուղղութեամբ գրութիւնք էս չեն տրուիր:

ԱԶԳԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԻՔ Կանխիկ վճարելի են:

ԱՆԲԱՐՈՅԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՍԱՀՄԱՆՆԵՐԸ

ԱՌԱՋԻԿԱՑ ՏԱՐՈՒԱՆ ԿՏԱԿՈՒՄԸ

—*—

Անշուշտ «Արշալոյս» ի ընթերցողք կը յիշեն թէ՛ ասկից մէկ-մէկուկէս ամիսներ առաջ տեղւոյս Գալստեան վարժարանի ամառային հարցաքննութեանց պահուն, հոգաբարձութեան անդամներէն մին բարոյագիտութեան քննութեան միջոցին աշակերտուհիներէն միայն ուղղած էր սա հարցումը «գծեցէ՛ք անբարոյականութեան սահմանները»... այս հարցումը տեսակ մը իրարանցում առաջ բերաւ թէ՛ վարժարանի մէջ և թէ՛ վարժարանէն դուրս: Այս առթիւ ես ալ այս սիւնակուց մէջ գրեցի թէ՛ չ'եմ կարծեր որ մասնաւոր նկատմամբ մը եղած լինի այդ հարցումը, բայց անտեղի կը նկատեմ զայն:

Վերջերս, ճամբորդութենէ վերադարձիս, կարգադրի «Նոր-Օր» ի 14/27 Յուլիսի թիւին մէջ Պ. Յ. Ալփիարի մէկ յօդուածը այս խնդրոյ մասին գրուած:

Պ. Յ. Ալփիարի Ապրտուի խոստովանանքէն, «Բախարնուչէն» և «Սեւ Անակնկալէն» վերջ, բարոյականութեան անբարոյականութեան հարցումը զբաղւել մեզ ընթերցողաց համար հաճելի անակնկալ մը եղաւ: Ես չ'եմ կարծեր թէ այս խնդիրը ուսանց կարծածին չափ կարեւորութիւն ունեցած լինի, բայց քանի որ Պ. Յօգուածագիրը խնդրոյն գրեթէ մարտէն վերջը հարապարակ կ'իյնէ, այսպէսով նոր այժմեականութիւն մը տալով անոր, և միւս կողմանէ՝ par dessus le marché կը խօստանայ «եկող տարի միևնույն հարցումը ընել միևնույն վարժարանի մէջ՝ ո՛ր աշակերտուհի որ կ'ուզէք»: Չուզէք անկարեւոր չի նկատուի մի քանի տղեր ևս աւելցնել իմ կողմանէ իւրեւ տեսակ մը լրացուցիչ մասն իմ անկից առաջ «Արշալոյս» ի մէջ գրած յօդուածիս (*): Երբեք ասե եթէ խնդրոյն մէջ միջին կէտեր և կամ թիւրիմացութիւններ կան, զանոնք լուսաբանելու համար հարկ չ'կայ ամբողջ տարի մը սպասելու:

Բայց նախ տեսնենք թէ ի՞նչ կ'ըսէ Պ. Յօգուածագիրը:

Պ. Յօգուածագիրը նախ կ'ըսէ թէ՛ հարցումը խիստ մեծ իրարանցում մը առաջ բերած է և անեւքն ալ ոտք ելած են, և զարմանք կը յայտնէ թէ «ատանկ պարզ, բնական, պատշաճ և օրինաւոր հարցում մը ատանկ զեղի կը տարուի եղեր հէ՛»: Հաւատալը անգամ չի գար կոր: Եւ որովհետեւ ընտրութեան մէջ ամեն երեւոյթ իր պատճառը ունի, այս իրարանցումին ալ իբրև պատճառ Պ. Յօգուածագիրը կ'ըսէ թէ՛ յանցանքը միայն անբարոյական բառերն է, և կը յաւելու «անբարոյականութիւնը, որուն սահմանները շատ ընդարձակ են, մեր մէջ պղծաբանութիւնները որակից բառի մը վերածեր են: Աստիկայ թէ՛ հոս և թէ՛ Պոլիս, ինչպէս ամեն հայաբնակ տեղեր ընդունուած իրողութիւն մըն է, զոր հիմնարկով ընել, ոչնչացնել և սրբազրել մեր արգի

նոր գործներուն ամենէն նուիրական մէկ պարտականութիւնը պէտք է ըլլայ:» Պ. Յօգուածագիրը անշուշտ գիտէ թէ՛ բառ մը երբեմն տարբեր տեղեր տարբեր նշանակութեամբ կ'առնուի: Չոր օրինակ, շոր, փող, որք թրքահայոց և ռուսահայոց մէջ իրարմէ բոլորովին տարբեր նշանակութեամբ կ'առնուին, բայց ոչ մէկուն մտքէն մը տալը Կարձեակ, երբեմն բառերու իրենց բուն կազմական նշանակութիւնէն քիչ մը տարբեր նշանակութիւն մը ևս կը տրբուի, և ժամանակը այդ սխալ առումին տեսակ մը նուիրագործում կուտայ: և որովհետեւ Պ. Յօգուածագիրը, անբարոյականութեան սահմաններն մասին խօսելով, իր գրածով իսկ կ'ընդունի այս կէտը: Թող մեզ թողտորոտի դիտել տալու իրեն, քանի որ «ամեն հայաբնակ տեղեր ընդունուած իրողութիւն մըն է» անբարոյական բառին իր պղծակցած իմաստով գործածուելը ուրեւ մըն Պ. քննիչն ալ այդ իմաստով կ'ըմբռնէ անբարոյականութիւն բառին սահմանը և ըսել է թէ այդ իմաստով գործածած է իր սողերը ակամայ այս եղանակով: Ես յանգեցնել կուտան զմեզ:

Պ. Յօգուածագիրը կ'առաջարկէ շանայ փոխել տալու համար անբարոյականութիւն բառին ընդունուած նշանակութիւնը: Նախ ըսեմ թէ՛ երբ ժամանակի ընթացքը նուիրագործած է բառի մը նշանակութիւնը, շատ հեշտին չ'է մեր քմահաճոյքին համաձայն գրելի հարուածով մը զայն փոխել փոխելու: Բայց եթե անբարոյականութիւն անբարոյականութիւն մտաւ մեզ, ինչպէս իմաստով միջոցաւ, խնդիր է դիտուել թէ այդ տեսակ պէտք ո՞ւնի կա՞յ:

Չ'եմ կարծեր:

Ասին բառ մէկմէկ զառաջարկ կը յայտնէ, մեր մէջ ալ անբարոյականութիւն բառը իր մասնակի նշանակութեամբ կը գործածուի եղեր: ատկէց ի՞նչ փաստ առաջ կըրնայ զալ: Բառ է որ ամեն հայաբնակ տեղեր նոյն այդ իմաստով գործածուի, ամենափոքր թիւրիմացութեան մը տեղի չ'կրնար տալ:

Պ. Յօգուածագիրը ուրիշ տեղ մը կ'ըսէ թէ՛ եթէ ինք քննութեան մը ներկայ գրտնուելով այդ հարցումը ուղղութեամբ ազդեցում մը, ճակատը պիտի չափեր անոր՝ որ պիտի յանգեցնէր ամենափոքր դիտողութիւնը ընել:

Եթէ Պ. Յօգուածագիրը «ճակատ չափել» չըսելով, անիկ սպառնալիքի նմանող չարտուած մը գործածել կ'ուզէ, իր գրածը հեռի ո՛ր և է ազդեցութիւն ունենալէ՝ աւելի արգահատանքի արժանի կը դառնայ: Եւ արգահէն ի՞նչ հարկ սպառնալիքի: Եթէ իրեն դիտողութիւն ընողը անիրաւ է, ինք կրնայ անոր անիրաւ լինելը հաստատել: Եթէ իրաւացի է, իրեն կը մնայ ինքզինքը ուղղելու: Ինչո՞ւ զայն առաջ: Երբ կը տեսնենք թէ խնդրոյն մէջ բուն շահ ունեցողը — այսինքն Պ. քննիչ-հոգաբարձուն — լուրջութիւն կը պահէ, արդեօք տեղը չ'է՛ ըսել Պ. Յօգուածագիրին համար plus royaliste que le roi.

Ուրիշ տեղ մ'ալ կ'ըսէ թէ՛ այդ տեսակ հարցում մը ոչինչ ունի իր մէջ տարօրինակ: Այդ տեսակ հարցում մը տարօրինակութիւնը ընդհանուրին գործածածէն տարբեր առումով գործածուելուն մէջն է,

և աստիկայ թաղային վարժարանի մը մէջ փոքրիկ աղջկան մը ուղղութեամբ: Ինչպէս որ իմ առաջին յօդուածս ըսած եմ, նոյնը կը կրկնեմ և հոս: Այսինքն իմ կարծեօք, Պ. քննիչը ո՛ր և է նկատումներով չ'է որ այդ հարցումը ուղղած է, ևս կ'ընդունիմ աստիկայ: Բայց այս վերապահութիւնը ընդունելով հանդերձ անտեղի կը նկատեմ այդ հարցումը: Օրինակով մը բացատրեմ ըսածս: Եթէ թաղային վարժարանի մը մէջ աղջկային պատմութեան հարցաքննութեան միջոցին քննիչ մը փոքրիկ աղջկեղբոր մը հարցնէ թէ՛ «կը հաւատայ՞ արդեօք Տրդատ թագաւորին խոյր կերպարանք մտած լինելուն», և կամ «եւրոպացի քննադատը ի՞նչ կ'ըսեն խորհնացի մասին», այս տեսակ հարցում մը որքան անտեղի պիտի լինէր, նոյնքան ևս անտեղի է փոքրիկ աղջկան մը ուղղութեամբ «անբարոյականութեան սահմաններուն» հարցումը: Կրնայ լինիլ որ հարցումը իր մէջ մեղմացուցիչ պարագաներ ունենայ, բայց ատով անտեղի լինելէ զարգած չի լինիր:

ՅԱՐ. Լ. Ս. ՇԱՄԼԵԱՆ

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՆԵՐԸ

—*—

Սրբազան Առաջնորդին Եգիպտոս հասնելէն ի վեր, խմբակի մը կողմէ անգիրն աղմուկ մը բերաւ ու կողորդելու արցունքներ թափուեցան Այդ. Սահմանադրութեան իբրև թէ բրտնաբարուած ըլլալուն համար Աղէքսանդրիոյ մէջ:

Այս խմբակը իր իրարանցումին միակ նեցուկ ունի թող. Սորբուրդին «հակահամարձակութեան» կազմութիւնը և կը պահանջէ որ անոնց Աստիկական Բաշային եւրոպայէ վերադարձին սպասուելու՝ անմիջապէս նորոգ ընտրութիւն կատարուի:

Եղբուրդի մտէն անտեղեակ անձեր կըրնան յափշտակուիլ Սահմանադրութեան այս ճիւղ պայտասնեղութեան ոգևորութիւնը և անոնց իրարանցումը վերադրել օրինական նախանձախնդրութեան մը:

Եւ սակայն թեթեւ քննութիւն մը բաւական է հիմն խախտելու գործնորու յարուցած օրինական այս միակ առարկութիւնը: 1899 Ապրիլի վերջերը ժողովրդային քուէարկութեամբ թող. Սորբուրդ մը կ'ընտրուի, հետեւեալ անձերէն բաղկացեալ:

- Վահմ. Պոզոս բաշա Նուպոր Միքայէլ պէյ Քէյքիւան Տիրաք Արմենակ Կամարական Կրիզոր Մեքսիմիան Պերճ Օհանեսն Կեդրք Ինքիւան և Ալիքան Չէքիւրճեան

Այս մարմինը իր ամբողջութեամբ պայտասն կը շարունակէ մինչև նոյն տարուոյ զեկտեմբերի վերջերը: Այդ միջոցին թող. Սորբուրդ պայտասնաւորութիւնը կը զօտարանայ զատկան կիճատ խնդրներով որոց բարեօք լուծումը օրէնքի նման անձանց մասնակցութիւնը և օժանդակութեամբ անհրաժեշտ կը դարձնէր Սորբուրդի քանի որ իր պայտասն կը յայտարարէ թէ ինքը ո՛չ միայն այդ պայտասնը այլև պարզ անդամակցութիւն մը իսկ չի կրնար ըստանձնել, քանի որ իր պայտասնակիցներէն ո՛չ մին օրէնքի և գաղափար խնդիրներու նմանութիւն ունի, ուստի և հրաժարական կուտայ: Նոյն նկատումներով միւս անգամներ ալ հրաժարական կուտան, ինչպէս կ'երևայ պայտասն-

կան արձանագրութիւնէն որոյ ներքեւ ստորագրած են Սորբուրդ ընտր անդամները: Այն ատեն Աստիկական Բաշան հետեւեալ կարգադրութիւնը կը խորհի: Հրաժարեալ անդամներէն կ'երկուքն տեղ իբրև օժանդակ անգամ կ'առաջարկէ Վահմ. Կարապետ և Արթիւր Քէյքիւան պէյերը, իբրև հեղինակաւոր և օրէնսգետ անձնաւորութիւն, ներ, իսկ միւս հրաժարեալ անդամներէն ալ կը խնդրէ որ հրաժարականներն ետ առնեն, բայց որով իրենց հրաժարականներն ստիժ առող պայտասնները այս կերպով բարձուած կ'ըլլան: Այսպէս ա՛ս Աստիկական Բաշան կը յաջողի տաղնապի մը առաջին անգամ:

Այս գործողութեան ո՛ր կէտը արդեօք հակասահմանադրական է, Չէ՛ մի որ Սորբուրդ արդի անգամը չորս, այսինքն Վահմ. Աստիկական Բաշան, Տեղաք Արմենակ Կամարական, Կրիզոր Մեքսիմիան և Պերճ Օհանեսն ժողովուրդին քուէներով ընտրուած են 1899 ապրիլին: Ի՞նչ որ մեր մէջ, մասնաւոր ի Պոլիս, հարկէ անգամ կ'ընտրուած սովորութիւն է որ երբ թող. Սորբուրդ անգամներէն մէկ կ'երկուք ժամանակ մը պայտասնաւորել յետոյ հրաժարին, ու մնացեալ անգամը մեծամասնութիւն կազմին Սորբուրդը ինքնին, առանց նոր քուէարկութեան, պակաս մէկ երկու անգամին տեղը կը լեցնէ ժողովուրդին մէջէն յարմարագոյն անձեր օժանդակ անտեղի, և՛ ասիկա՛ նոյն իսկ Գաղթարքարանի դիտութեամբն ու հաւանութեամբը ներկայ պարագային մէջ ալ Աղէքսանդրիոյ թող. Սորբուրդը ուրիշ բան չ'է ըսած բայց եթէ իր պակաս մեծամասնութեան տեղ օժանդակներ առած, օժանդակներ որոնց օրէնսգետութիւնը և անձնական հեղինակութիւնը բաւական եղաւ ընդհանուր հրաժարականի տաղնապէ մը խոյս տալու:

Աղմուկայոյ խմբակը ա՛յն ժամանակ միայն «գոնէ՛ ձեռն մէջ» իրաւունք ունեցած կ'ըլլար երբ թող. Սորբուրդի արդի անգամներէն ևս ոչ մին կամ լոկ անոնց խիստ աննշան փոքրամասնութիւնը միայն ժողովուրդին քուէով ընտրուած ըլլալու ու մեծամասնութիւնը անձի մը կամայականութեամբ պայտասն կոչուած: Ասանկ բան բարեբաղդաբար գոյութիւն չ'ունի արդի թող. Սորբուրդը նոր մարմին մը չ'է, հայտ 1899 ին Սահմանադրութեան ընտրուած մարմինը որով հրաժարեալ փոքրամասնութեան տեղ կ'երկու օժանդակ անգամներ առնուի: Եւ շտեւեալար, Սահմանադրութեան 58րդ, յօդուածի արտադրութեան համաձայն թող. Սորբուրդը իրաւունք ունի իր պայտասն մինչև 1903 տարուոյ Մայիսի վերջերը շարունակուիլ: Ո՛չ մէկ ազգային օրէնք կը պարտաւորէ զանի այդ թուականէն առաջ հրաժարել, բացի խորհուրդին սուղատ կամքէն:

Աղմուկայոյ խմբակը մեր այս բաններուն ա՛յնքան լուս համոզուած է որ երբ 1899 զեկտեմբերի վերջերը վերախնդու կ'երկու օժանդակ անգամները առնուեցան, ո՛չ մէկ գիտողութիւն ըրաւ, այլ մինչև Առաջնորդ Սրբազանին գալուտը Չարքարիկան լուրջութիւն պահել: Այդ լուրջութիւնը հաւանութեան կատարուելու օրէնսգետը կը նկատենք մինք, Սեղի համար շատ տխուր պիտի ըլլար համակերպութիւն թարգմանել զայն: Ի՞նչ, Սահմանադրութեան այսօրուան մարտագոտ արտեւանները պիտի գըլուել ծնէին, համակերպելին անձի մը կատարականութեանը՝ ի՞նչ կ'ըրէք: Համոզուած ըլլալին ատոր, ինչ, մեր այսօրուան կողորդելու հերոսները պայտասնի, աստեղաբակուն շահերու և ուրիշ կարգ մը փոփոխականութեանց համար ծովի ծով պիտի փոխելին որպէսզի մեծ անձնաւորութեան մը սիրտը չը վերաւորեն, եթէ վստահ ըլլալին թէ այդ անձնաւորութիւնը Սահմանադրութեան գերիզմանը կը բանար օժէ՛ մի որ այսօր իրենք անձարակ ևս ոգորմնի խաղաղութիւնը թերեմտ «կամ ա փորձանքներուն գարունը կ'ամ ծովուն ճամբան» կը ցուցնէին մեր ձեռքունապար Սահմանադրին, ի՞նչ իրական փորձանքներ գոյութիւն ունեցած ըլլալին՝ գոնէ մինչև ցարք բո-

(*) «Արշալոյս» 9/22 Յուլիս 1901

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՆԴՈՎ
ՕՐԲԷԼ ՀԱՅԻ ՏՈՒՏՈՒՄ
Շար-ի-Պարիֆ փողոց
ԱՂԼ-ԲԱՍՏԱՆԳՐԻԱ

Գահիրէէն և Եգիպտոսի բոլոր ար-
արտարձաններէն օգտօնութեան և մեկ-
նուսի պատճառաւ Աղէքսանդրիա եկողնե-
րուն կը ծանուցանենք թէ՛ առանց վարա-
նելու կրնան դիմել մեր պանդակը, որ մաք-
րութեան, ապահովութեան և օգուտնու-
թեան տեսակէտով և մանաւանդ ծովահայ-
եաց դիրքով միակն է Աղէքսանդրիայ մէջ:

Օգտօնութեան համար ընտանեօք Ա-
ղէքսանդրիա եկողներն, ամսական վարձ-
քով և դերամատչելի գնով պիտի կրնան
հանգստաւէտ և ծովահայեաց սենեակներ
և ի հարկին արարքը մը տրամադրելի
ունենալ:

Աղէքսանդրիայ Հայկական պանդակը
գտլ փափաքողներն երկաթուղոյ կայարան
հանելու առին, պէտք է ուշադրութիւն
ընեն մեր թարգմաններուն կուրծքին վրայ
գտնուած «Պանդակ Հաճի Տոստուի» յատ-
կանչանին:

ՄԱՐԻ ՊՕՂՈՍԵԱՆ

ՀՐԷԻՑ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ

ՎԱՐՔԱՐԱՆ ՎԻՃԱԿԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԿԻՐԱԿԻ 4 ՕԳՈՍՏՈՍ 1901

Table with 6 columns of numbers: 319, 4425, 5977, 4604, 195, 538; 636, 957, 1287, 1431, 2173, 2299; 2573, 3523, 4318, 4523, 4718, 4980; 4992, 6367, 6781, 7321, 7391, 8177; 8216, 8410, 9354, 9479, 9490, 9981

ՀՆԵՎԱՆԻ ՎԻՃԱԿԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԿԻՐԱԿԻ 4 ՕԳՈՍՏՈՍ 1901

Table with 6 columns of numbers: 5202, 8069, 9998, 5297, 2444, 2610; 2773, 3475, 3947, 4373, 5639, 6145; 6816, 7289, 7796, 7110, 7160, 7756; 7021, 8221, 8358, 8596, 8655, 9950; 9851, 9670, 9618

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ե. ԹՈՐՈՍԵԱՆԻ

ՏՐ. Ա. Յ. ԳԵՐԵՍԹԻՃԵԱՆ

Իր գլխիքը Շարա Գլու-Պէյէն փո-
խադրած լինելով ի Տահէր, Շարա Պի-
րէթ-էլ-Մաթլը, ֆրէրներու վարժարանին
գլխիք, կը ծանուցանէ իր արդոյ յաճա-
խորդաց որ յետ այսու իր խնամոց պէտք
ունեցողներն հաճին դիմել վերոյիշեալ տե-
ղըն ուր կը գտնուի կէս օրէ առաջ ժամը
9-11 և կէս օրէ յետոյ 3-5:

ՄՐԱՈՒ ԼԱՅՔ

ԼՈՒՏՈՒՆԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնուել 1843

Բայցարձակ ապահովութիւն. — Չափա-
ւոր ապահովակն. — Ապահովակրի հու-
թեան համաձայն շահու առաւելութիւն. —
Իրաւանց պահպանութիւն՝ ապահովակրի վը-
ճարմանց յապալու մի պահուն. — Չափող
պարագ ներքու մէջ անվիական հաշուէլար-
դարութիւն. — Շահու բաժանում ամեն ՀԻՆՊ
ՏՍՄԻՆ մէկ անգամ:

Ս. ԼԻՏՆԱՐ

Ընդհանուր ներկայացուցիչ Եգիպտոսի

ԿՕՇԿԱԿԱՐ

Պ. ՆԻ Յ. ՊԵՐԵՐԵԱՆ ԵՂՔԱՐԻ
Պագար-Մուրուր թիւ 39

Կ'ազէ՛ք ունենալ հմուտ վարպետի
ձեռքէ ելած, ֆրանսական նորաձեւութեանց
համապատասխանող, ոտքերը կոշտերու, ցա-
ւերէն աղաս պահող և զխմացիուն կոշիկ-
ներ:

Կրնեցէ՛ք ի Պագար-Մուրուր թիւ 39
խանութիւն մէջ հաստատուած Պէյրեան եղ-
բարց, որոնց գործածած ապրանքներու
տոկոսութիւնն և ձեւերու մասին ունեցած
հոգածութիւնը ամեն տարակոյտէ վեր է:
Պէյրեան եղբարք իրենց յաճախորդաց ը-
րած յանձնարարութիւնները փութով և
մեծ խնամով կը պատրաստեն:
Բաւ է միայն մէկ անգամ դիմել ի-
րենց. ապահովակն մնայուն յաճախորդ
պիտի լինիք:

ԳԱՌԼՕ Մ. ՊԱՍՄԱՃԵԱՆ
ԵՒ ԸՆԿԵՐԻԲ

ՕՐԲԷԼ ՄՈՆՖԵՐԱԹՍ ԱՂԵՔԱՆԴՐԻԱ

Պատիւ ունինք ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ վերջերս հաստատուած ըլլա-
լով հրապարակ, կ'ընդունինք եւ կ'ստանձնենք ամեն տեսակ և ամեն ազգի ապրանք յանձ-
նարարութիւնը, ինչպէս ժամացոյցի, գոտարկի, արեւելեան և եւրոպական զանազան տե-
սակ գունաւոր և ձեւաւոր քարերու, Գոյումիական ֆոնոկրաֆիներու, ինչպէս նաեւ գրուած և
անգիր խոսողականներու — գովան — (մեծաքանակ) և երազական նորաձեւ կողովակներու և հո-
տեղեկաց եւ այլն:

Մասնաւորապէս համաձայնած լինելով Պոլսոյ Անաէլիպ (Մարտիրոս Պէյլէրեան) ստանձնա-
որուն ապրանքները մեծ գնահատման արժանացած են նոյն իսկ եւրոպական հրապարակաց վը-
րայ, միշտ ի միջի ունինք յիշեալ հանրածանօթ տան ամեն տեսակ ապրանքները, ինչպէս Re-
producteur Andelieb (ֆոնոկրաֆի սակը) որ անմրցելի է հրապարակին վրայ, և Գոյումիական
ֆոնոկրաֆիներու ներկայացուցիչ Մ. Պասաճեանի քանչեւ մասնաւորապէս եղած է:

Մեր արտադրութեան տակ ունինք Անաէլիպի գործարանին զանազան նուագներն, ինչ-
պէս Մանուկն, Կանոն, Ուր և ուր. և ֆոնոկրաֆի համար տաճկական երգանակներու վրայ չափ-
ուած հին և նոր վարպետ երգողներու ընտիր Գովաններ:

Կ'ստանձնենք կատարել Մարտիրոս ամեն տեսակ գործողութիւնը փութով և չափաւոր
փոխարինութեամբ:

Կը գտնանք զանազան երկրներու փոխանակ սպեր:
Բաց աստի ընկերութիւնս Լոնտոնի, Պոլսոյ, Գահիրէի, Եսֆայի և Երուսաղէմի մէջ թըղ-
թակիցներ ունենալով, կ'ստանձնէ այդ տեղերուն համար ամեն տեսակ ներածում և արտածում:
Մեր հասցէն է CARLO M. BASMADJIAN et Cie. Okelle Monfermato
Alexandrie

Ս Ի Ն Կ Ե Ր

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ Ժ. ՆԱՅՏԱԼԵՆԿԻՐ

Պալատի փողոց. Խաչնէտարի սեփականութիւն, Պրիմալ Սթէյլի ճիշդ գիմաց,
Կաթէ Տը Լա Պուրսի կից:

Հին եւ նոր ԱՇԽԱՐՀՆԵՐՈՒ ԲՈՒՈՐ ԳԱՂԱՔՆԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԵՋ 6500 ՄԱՍԵԱԿԱՆՎԱՆՈՒՆԻ
Աշխարհի ամենէն լուսագոյն կարի մեքենաները Սինկլի և ուր և ուր ամեն միջնա. ցաւը
17,000,000 ծախուած է:

400 է աւելի վիպակներով և մեծաքանակով վարձարուած, երաշխաւորուել մեկնանք:

ԱՐԵՆԷՆ ՄԵՆ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ
ԱՌԱՋԻՆ ՄՐՅԱՆԱԿ

Փարիսի 1900 ի Տիեզերական առևտեսանաւորիսին մէջ ստացած է:
ՀԱԳՔԱՅԹԻՉ ԲՐՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅԵՐԱԿԱՆ ԱՐԲՈՒՆԻԲԻՆ
ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ Ե. Թ. ԽՏԻՎԱԿԱՆ ՏԱՆ

Կեղծերէն զգուշանալ,
ուշադրութիւն գարձել իւ-
րաքանչիւր մեքենայի վրայ
Սինկլի յաշիւանչիս:

Չորս գասեր և նորոգու-
թիւններ, Սինկլի մեքենա-
յից համար, յաճախորդաց
տուններուն մէջ:
Վճարմանց Դիւրութիւն
Փոխանակութիւն ինքնաբերական
և նորոգութիւն ամեն կարգի
Մեքենայից

ԳԻՆ ՉՈՓԱՒՈՐ

ՏՅԻ ՄԻՉՈՒԱԼ ԼԱՅՑ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՄԵՐԻԵԻ ՀԱՐՈՒՍՏԵ ԵՒ ԿԱՐԵՒՈՐԸ
ԵՐԱՇԽԱՌԵԱԼ ԴԱՍՄԱԳԼՈՒԻ 1 ՄԻԼԵԱՐ 563 ՄԻԼՈՆ

Ապահովագրութեան կր բաժ-
նէ ամենէն աւելի շահաբաժինները:
Ապահովագրութեան արդէն
վճարած է կամ ի նպաստ իրենց գու-
մարած է 3 ՄԻԼԵԱՐ 480 ՄԻԼՈՆ
որ գրեթէ աշխարհի ուրիշ սրբէ է ըն-
կերութեան մէկ միլիար աւելի է:
ԳԵՈՐԳ ԵԿԱՒՈՅ ՆԵՐԿԱ-
յացուցիչ ի Գահիրէ:

Աշխարհի մէջ գտնուող ուրիշ օր
և է ընկերութեան աւելի երաշխա-
ւորութիւններ, ընդարձակ գործառ-
նութիւններ և հրապարակի վրայ ա-
ւելի ապահովագրութիւններ ունի և
աւելի ապահովակն կը գանձէ:
ԱԼԷԲՈՒՍ ԱՎԻՉՈՒ ԴԼՈՒՍԱՐ
գործակատար, յԱղէքսանդրիա:

ԹԱՅՃԵԱՆ ՎԱՐՔԱՐԱՆ
ԵՒ
ՄԱՆՎԱՊԱՐՏԻՉ

Ի Շարս Մոնումենտ Այի
Թիվիֆիսի ղեղարանին ղիմացի փողոցին մէջ
թիւ 7

Սոյն հաստատութեան մէջ կ'աւանդուին
Մայրենի լեզու, ֆրանսերէն, կրօնագիտութիւն
և ամեն գիտութեանց սկզբունք. Օրիորդաց հա-
մար ամեն տեսակ ձեւադրոք:

Մտող զո՞ պիտի մնան իրենց զաւակաց
տրուած մասնաւոր խնամքներէն. փափաքող
կրնան դիմել ի վարժարան ամեն օր 8-11, բա-
ցի կերակէէ:

Անխարդա իշի և չափաւոր գին:

ԺՈՂՈՎՐԳԱԿԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

ԱՐՇԱԼՈՅՍԻ

ՇԱՐԱ ԱՊՏԻՒԼ-ԱՉԻՉԻ ՍԿԻՉԻՐ

Օսանսիյէ Դեղարանին ղիմացի փողոցին մէջ

ԷՐԱՆՆԵԱԼ 1 ՄԱՅԻՍ 1900

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՈՐԷՆ

Ս. ՊՈՐՈՍԵԱՆ

ԱՐՇԱԼՈՅՍԻ ԺՈՂՈՎՐԳԱԿԱՆ ՏՊԱՐԱՆԻՆ մէջ կը պատրաստուին Հայերէն
և Երուսաղէմի լեզուներով ամեն տեսակ հրատարակութիւններ, մասնաւոր
խնամով:

Գիրքեր, Կանոնագիրներ, տեղեկագիրներ, շրջաբերականներ, Հրատար-
գրեր, Տոստուր, Այցեխարսր, Մանագրներ և այլ և այլ վաճառականական
յանձնարարութիւններ կ'ընդունուին յափառ գներով:

Յանձնարարութիւնք եղած պահուն պէտք է հաւանաւանուած գներն կետք
կանխիկ վճարել և մնացեալը աւարտուեն անվիչպայէս վերջ:

Տպարանը բաց է ամեն օր առաւօտեան ժամը 7 և 12 և կէս օրէ վերջ
2 և 7 թ: